

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Vztah české veřejnosti k národnostním skupinám žijícím v ČR – březen 2016

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v16-03</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 14. 3. 2016</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (Oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1079</i>
Počet tazatelů:	<i>250</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.11</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. dubna 2016</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V březnu 2016 byl v rámci pravidelných šetření *Naše společnost* zkoumán vztah veřejnosti k národnostním skupinám žijícím v České republice. Do šetření bylo zahrnuto celkem 17 národností žijících v naší zemi včetně Čechů, kteří v tomto případě slouží jako skupina ke srovnání s ostatními. Respondenti své sympatie či antipatie vyjadřovali pomocí pětibodové škály, na které bod 1 znamenal „velmi sympatičtí“, 2 „spíše sympatičtí“, 3 „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“, 4 „spíše nesympatičtí“ a 5 „velmi nesympatičtí“.

Největší sympatie projevují občané zcela pochopitelně k Čechům (85 % zvolilo možnost „velmi sympatičtí“ nebo „spíše sympatičtí“ a jen 1 % „spíše nesympatičtí“) a k Slovákům (81 % sympatičtí / 2 % nesympatičtí). S jistým odstupem následují Poláci, kterým projevuje sympatie více než dvoupětinová část (44 %) veřejnosti proti 15 % vyjadřujících nesympatie, dále jsou to Němci (34 % / 24 %), Řekové (30 % / 20 %), Židé (27 % / 18 %), Maďaři (26 % / 20 %), Vietnamci (32 % / 25 %) a Bulhaři (26 % /

23 %). V případě Rusů (22 % sympatičtí / 34 % nesympatičtí), Srbů (16 % / 27 %), Ukrajinců (20 % / 36 %) a Číňanů (17 % / 34 %) již antipatie převládají nad sympatiemi, i když největší podíl tvoří neutrální hodnocení „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“. U Rumunů (8 % / 48 %), Albánců (5 % / 57 %), Arabů (4 % / 75 %) a Romů (3 % / 82 %) již deklarované antipatie tvoří relativně největší část odpovědí, v případě tří posledně zmíněných národnostních skupin dokonce výraznou absolutní většinu. Tradičně nejhorší vztah občané deklarují vůči Romům, u kterých téměř polovina (48 %) respondentů zvolila odpověď „velmi nesympatičtí“, což představuje zdaleka nejčastější postoj k této národnostní skupině. V tomto ohledu se k nim ovšem aktuálně výrazně přiblížili Arabové, u kterých byla odpověď „velmi nesympatičtí“ také jednoznačně nejčastější (44 %, což je o 12 procentních bodů více než před rokem v únoru 2015).

Tabulka 1: Vztah k národnostním skupinám žijícím v ČR (%)¹

	Velmi sympatičtí	Spíše sympatičtí	Ani sympatičtí, ani nesympatičtí	Spíše nesympatičtí	Velmi nesympatičtí	průměr
	1	2	3	4	5	
Češi	50	35	13	1	0	1,66
Slováci	35	46	17	2	0	1,88
Poláci	10	34	38	12	3	2,61
Němci	6	28	39	19	5	2,87
Řekové	6	24	39	14	6	2,88
Židé	5	22	42	12	6	2,91
Maďaři	5	21	44	15	5	2,93
Vietnamci	6	26	42	17	8	2,96
Bulhaři	5	21	41	17	6	2,98
Rusové	4	18	41	25	9	3,18
Srbové	2	14	42	18	9	3,21
Ukrajinci	3	17	42	25	11	3,26
Číňané	3	14	39	23	11	3,27
Rumuni	1	7	35	33	15	3,59
Albánci	1	4	26	32	25	3,86
Arabové	1	3	15	31	44	4,20
Romové	1	2	14	34	48	4,26

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“. V tabulce jsou národnosti srovnány podle pořadí tak, jak se umístily v průměru podle oblíbenosti.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza ukázala, že s rostoucím vzděláním se vztah zlepšuje v případě Židů. Z hlediska subjektivního hodnocení životní úrovně vlastní domácnosti s jejím zlepšováním se zlepšuje postoj k Němcům, Maďarům, Bulharům, Vietnamcům, Rumunům, Řekům, Židům, Srbům, Albáncům, Číňanům či Arabům. Obyvatelé Moravy se s poněkud většími sympatiemi než lidé z Čech staví ke Slovákům, Polákům, Rusům, Bulharům či Rumunům a naopak relativně hůře vnímají Srby či Židy. Z hlediska politické

¹ Znění otázky: „Jak byste pomocí této škály označil svůj vztah ke skupinám obyvatelstva žijícím na území České republiky? a) Slováci, b) Poláci, c) Rusové, d) Němci, e) Romové, f) Ukrajinci, g) Maďaři, h) Češi, i) Bulhaři, j) Vietnamci, k) Rumuni, l) Řekové, m) Židé, n) Srbové, o) Albánci, p) Číňané, q) Arabové.“

Možnosti odpovědí:

1 = velmi sympatičtí

2 = spíše sympatičtí

3 = ani sympatičtí, ani nesympatičtí

4 = spíše nesympatičtí

5 = velmi nesympatičtí

orientace při posunu od levice k pravici klesají sympatie vůči Rusům a naopak rostou ve vztahu k Němcům a Židům.

Tabulka 2: Vztah k národnostním skupinám žijícím v ČR – vývoj v čase (%)

	III/2013	III/2014	II/2015	III/2016
Češi	1,69	1,58	1,59	1,66
Slováci	1,79	1,72	1,76	1,88
Poláci	2,47	2,40	2,47	2,61
Němci	2,87	2,83	2,82	2,87
Řekové	2,72	2,58	2,72	2,88
Židé	2,80	2,67	2,83	2,91
Maďaři	2,96	2,80	2,88	2,93
Vietnamci	3,26	3,09	3,11	2,96
Bulhaři	2,98	2,88	2,95	2,98
Rusové	3,11	3,27	3,31	3,18
Srbové	3,16	3,07	3,19	3,21
Ukrajinci	3,57	3,36	3,44	3,26
Číňané	3,35	3,28	3,25	3,27
Rumuni	3,60	3,56	3,55	3,59
Albánci	3,66	3,65	3,74	3,86
Arabové	-	3,79	4,02	4,20
Romové	4,24	4,21	4,30	4,26

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak ukazuje tabulka 2, v porovnání s identickým šetřením z února 2015 došlo k negativnímu posunu v podobě zvýšení průměrného hodnocení alespoň o jednu desetinu bodu v případě Arabů (+0,18), Řeků (+0,16), Poláků (+0,14), Slováků (+0,12) a Albánců (+0,12). Naopak významné zlepšení oproti loňsku bylo zaznamenáno u Ukrajinců (-0,18), Vietnamců (-0,15) a Rusů (-0,13).